

## РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму  
«Релігієзнавство» спеціальності 031 «Релігієзнавство»  
III освітнього рівня «Доктор філософії» (PhD)  
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Освітньо-наукова програма «Релігієзнавство» третього рівня вищої освіти справляє враження цілісно продуманої та сучасно зорієнтованої моделі підготовки доктора філософії, яка поєднує фундаментальну теоретичну основу з практичними інструментами наукової роботи й академічної комунікації. Її актуальність зумовлена не лише розвитком релігієзнавства як галузі гуманітарного знання, а й реальними суспільними запитами на фахову експертизу релігійних процесів, міжконфесійних взаємодій, державно-конфесійних відносин і культурно-ціннісних трансформацій.

Помітною перевагою програми є те, що вона не зводить докторську підготовку лише до індивідуального дослідження, а забезпечує системний освітній супровід формування компетентностей дослідника. У програмі виразно проглядається логіка професійного зростання здобувача: від поглиблення методологічної культури та опанування сучасних підходів до аналізу релігійних явищ – до вироблення навичок концептуалізації проблеми, проєктування дослідження, презентації результатів та включення в академічні дискусії. Така побудова створює умови для того, щоб аспірант не лише накопичував знання, а й послідовно формував власну дослідницьку позицію та здатність до наукової новизни.

Окремо варто відзначити посилення програми педагогічною складовою, що є особливо важливим саме для підготовки PhD у гуманітарній сфері. Передбачена науково-педагогічна практика не має формального характеру, а органічно вписана в логіку підготовки майбутнього викладача і науковця: вона дає змогу здобувачам отримати досвід реальної аудиторної та позааудиторної роботи, навчитися проєктувати заняття, підбирати методичні інструменти, формувати навчальні матеріали та здійснювати оцінювання результатів

навчання. У контексті релігієзнавства це має особливу цінність, адже викладання дисциплін, пов'язаних із релігійною тематикою, потребує не лише предметної компетентності, а й високої методичної культури, етичної чутливості, вміння працювати з різними світоглядними позиціями й забезпечувати академічно коректний, науково обґрунтований дискурс. Відтак педагогічний блок програми фактично підсилює її прикладну спрямованість та готує здобувачів до повноцінної професійної діяльності в закладах вищої освіти.

Позитивно оцінюється також орієнтація програми на академічну добросесність і стандарти наукової етики. В умовах, коли якість наукових досліджень визначається не лише змістом, а й культурою роботи з джерелами, прозорістю методології та відповідальністю за результати, така увага є принципово важливою. Програма загалом задає високі вимоги до дослідницької дисципліни, водночас створюючи умови для розвитку автономності здобувача, його здатності планувати роботу, дотримуватися часових рамок і досягати вимірюваних результатів.

У цілому освітньо-наукова програма «Релігієзнавство» відповідає завданням підготовки докторів філософії, забезпечує належний рівень теоретичної, методологічної та практичної підготовки, а також демонструє баланс між дослідницькою й педагогічною місією PhD-освіти. Вона може розглядатися як конкурентоспроможна та перспективна, здатна формувати фахівців, які ефективно працюватимуть як у науково-дослідницькому середовищі, так і в академічній сфері.

**Рецензент:**

**доктор філософських наук, професор,  
професор кафедри релігієзнавства  
філософського факультету  
Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка**

**Олена ПРЕДКО**

*Олена Предко*  
*Підпис проф. Предко О.І. засвідчено*  
*Заст. декана філософського ф-ту з наук. роз.*  
*Руденко С.В.*

